

Sivu on laadittu yhteistyössä [Euroopan unionin notaarien liiton \(CNUE\)](#) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Perintöoikeutta ja sääntöjä, joita tuomioistuimet, muut viranomaiset ja valtuutetut henkilöt noudattavat perintöasioissa, säännellään perintölailla (*Zakon o nasljeđivanju*) (Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*) nrot 48/03, 163/03, 35/05 ja 127/13).

Kuolemanvaraismääräys voidaan laatia testamentilla. Sen voi tehdä kuka tahansa vähintään 16-vuotias mieleltään terve henkilö.

Ainoastaan laissa säädettyyn muotoon laadittu ja laissa asetetut vaatimukset täyttävä testamentti on pätevä. Tavanomaisissa olosuhteissa voidaan laatia joko yksityinen tai julkinen testamentti, kun taas poikkeuksellisissa olosuhteissa suullinen testamentti on mahdollinen.

Yksityinen testamentti on holografinen testamentti, joka laaditaan todistajien läsnä ollessa. Se kirjoitetaan käsin, ja testamentintekijä allekirjoittaa sen.

Todistajien läsnä ollessa laadittavan testamentin voi tehdä luku- ja kirjoitustaitoinen henkilö ilmoittamalla kahdelle saman-aikaisesti läsnä olevalle todistajalle, että testamentti on tekijän oman tahdon ilmaus riippumatta siitä, kuka sen on tosiasiallisesti laatinut, ja allekirjoittamalla sen todistajien läsnä ollessa. Myös todistajien on allekirjoitettava testamentti.

Julkinen testamentti laaditaan yhteistyössä viranomaisten kanssa. Kuka tahansa voi laatia julkisen testamentin. Lukutaidottomalle henkilölle, joka ei pysty antamaan allekirjoitusta, julkinen testamentti on tavanomaisissa olosuhteissa ainoa vaihtoehto. Julkisen testamentin voi testamentintekijän pyynnöstä laatia jokin seuraavista laillisesti valtuutetuista henkilöistä: kunnallisen tuomioistuimen tuomari tai neuvonantaja, notaari tai Kroatian ulkopuolella lähetystön tai konsulaatin edustaja. Valtuutetun henkilön on noudatettava laissa säädettyjä vaatimuksia julkisen testamentin laadintamenettelyistä ja -toimista.

Kansainvälisen testamentin laatimiseksi on tehtävä asiaa koskeva hakemus henkilölle, joka on valtuutettu laatimaan julkisia testamentteja. Kansainvälisen testamentin tarkoituksena on varmistaa, että testamentti tunnustetaan muutoseikkojen osalta niissä valtioissa, jotka ovat kansainvälisen testamentin muotoa koskevasta yhtäläisestä laista vuonna 1973 tehdyn yleissopimuksen osapuolia, ja valtioissa, jotka ovat sisällyttäneet kansainvälistä testamenttia koskevat säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa, jotka estävät testamentin laatimisen missään muussa pätevässä muodossa, testamentti voidaan laatia suullisesti kahden todistajan saman-aikaisesti läsnä ollessa. Suullisen testamentin voimassaolo päättyy 30 päivän kuluttua siitä, kun sen tekemiseen johtaneet poikkeukselliset olosuhteet lakkaavat.

Seuraavat sopimukset eivät ole Kroatian laissa sallittuja, eli ne ovat mitättömiä: perintö-sopimus (sopimus, jolla henkilö testamenttaa jäämistönsä tai osan siitä toiselle sopimus-puolelle tai kolmannelle henkilölle), tulevaa perintöä tai testamenttisaantoa koskevat sopimukset (sopimus, jolla henkilö luopuu odottamastaan perinnöstä; sopimus elossa olevan kolmannen henkilön perimisestä; sopimus testamenttisaannosta tai muusta etuudesta, jonka sopimuspuoli odottaa saavansa perimyksestä, joka ei ole vielä alkanut) sekä sopimus testamentin sisällöstä (sopimus, jolla henkilö sitoutuu sisällyttämään / jättämään sisällyttämättä tietyn määräyksen testamenttiinsa ja/tai peruuttamaan / jättämään peruuttamatta tietyn määräyksen testamentistaan).

Kroatian laki sallii omaisuuden siirtymistä tai jakoa koskevan sopimuksen tekemisen henkilön elinaikana. Kyseessä on sopimus, jolla henkilö (siirtäjä) jakaa tai siirtää jälkeläisilleen koko sopimuksentekohetkellä hallussaan olevan omaisuutensa tai osan siitä. Sopimus on pätevä vain, jos kaikki lapset ja muut testamentinsaajina olevat jälkeläiset hyväksyvät sen. Sopimus on laadittava kirjallisesti (toimivaltainen tuomioistuin todistaa sen oikeaksi) tai notaarin asiakirjalla. Sopimus voi käsittää myös siirtäjän aviopuolison, missä tapauksessa sille tarvitaan myös aviopuolison hyväksyntä. Tällaisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluva omaisuus ei sisälly jäämistöön, eikä sitä oteta huomioon jäämistön arvoa määritettäessä.

Kroatian laki ei salli sopimuksen tekemistä perinnöstä luopumisesta, jos perimys ei ole vielä alkanut. Poikkeuksellisesti jälkeläinen, joka voi vapaasti päättää oikeuksiensa käytöstä, voi tehdä perittävän kanssa sopimuksen, jolla hän luopuu ennakkoon perinnöstä, jonka hän saisi perittävän kuollessa. Tällaisen sopimuksen voi tehdä myös perittävän aviopuoliso perinnöstä, jonka hän saisi perittävän kuollessa. Sopimus on laadittava kirjallisesti (toimivaltainen tuomioistuin todistaa sen oikeaksi) tai notaarin asiakirjalla.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Testamenttirekisteriin tulee merkintä testamentin laatimisesta, tallettamisesta ja kuuluttamisesta. Rekisterinpitäjänä toimii Kroatian notaarikamari.

Toimivaltainen tuomio-istuin, notaari, asianajaja tai testamentin laatinut henkilö toimittaa edellä mainitut tiedot rekisteriin testamentintekijän pyynnöstä.

Testamentin rekisteröinti ei ole pakollista, eikä se, ettei testamenttia ole rekisteröity tai talletettu erityiseen paikkaan, vaikuta sen pätevytyteen.

Rekisterissä olevia tietoja luovutetaan ennen testamentintekijän kuolemaa ainoastaan hänelle itselleen tai hänen nimenomaisesti valtuutetulle henkilölle. Perintäasioita koskevasta menettelystä vastaavan tuomioistuimen tai notaarin on pyydettävä testamenttirekisteristä kaikki tiedot vainajan mahdollisista testeista.

3 Sovellataanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Lakiosaperillisten oikeus lakiosaan rajoittaa testamentintekijän vapautta määrätä omaisuudestaan.

Lakiosaperillisiä ovat vainajan

jälkeläiset, adoptiolapset, huollettavana olevat kumppanin lapset ja heidän jälkeläisensä, avio- tai avopuoliso, virallinen tai epävirallinen elinkumppani: lakiosa on puolet siitä, minkä he lain mukaan perisivät, jos vainajalla ei ole testamenttia;

vanhemmat, adoptiovanhemmat ja muut sukulaiset ylenevässä polvessa: oikeus lakiosaan on vain henkilöillä, jotka ovat pysyvästi työkyvyttömiä ja vähävaraisia; lakiosa on tällöin kolmasosa siitä, minkä he lain mukaan perisivät, jos vainajalla ei ole testamenttia.

Lakiosaperilliset voivat vaatia lakiosuutta vain, jos he ovat lakimääräisiä perillisiä.

Laissa säädetään tapauksista, joissa testamentintekijä voi jättää lakiosaan oikeutetun perillisen kokonaan tai osittain perinnöttä. Tällaisia tapauksia ovat seuraavat: perillinen on rikkonut vakavalla tavalla sukulaisuussuhteestaan testamentintekijään johtuvaa laillista tai moraalista velvoitetta; perillinen on tahallisesti tehnyt vakavan rikoksen testamentintekijää tai hänen aviopuolisoaan, lastaan tai vanhempaansa vastaan; perillinen on tehnyt rikoksen Kroatiaa tai kansainvälisellä oikeudella suojattuja arvoja vastaan; perillinen on omaksunut joutilaan tai epärehellisen elämäntavan. Jos testamentintekijä haluaa jättää perillisen perinnöttömäksi, testamentissa on oltava asiasta nimenomainen maininta ja perustelut. Syyn perinnöttömäksi jättämiselle on oltava olemassa

testamentin tekohetkellä. Perinnöitä jättämisen myötä perillinen menettää perimyoikeuden testamentissa määrättyssä laajuudessa, ja muiden perillisten oikeudet määritetään ikään kuin perinnöitä jätetty perillinen olisi kuollut ennen testamentintekijää.

Sen lisäksi, että testamentintekijä voi jättää lakiosaperilliset ilman perintöä, hän voi nimen-omaisesti riistää jälkeläiseltään tälle kuuluvan lakiosan kokonaan tai osittain, jos tämä on pahoin velkaantunut tai tuhmaavainen. Lakiosa menee tällöin kyseisen jälkeläisen sijaan hänen jälkeläisilleen. Tällainen oikeudenriisto on pätevä vain, jos testamentintekijän kuolinhetkellä henkilöllä, jolta perimyoikeus on riistetty, on alaikäinen lapsi tai aiemmin kuolleelta lapselta jäänyt alaikäinen lapsenlapsi taikka täysi-ikäinen lapsi tai aiemmin kuolleelta lapselta jäänyt täysi-ikäinen lapsi, joka on työkyvytön ja vähävarainen. Perinnöttömäksi jätetty perillinen perii vainajan sen määrän osalta, jota oikeudenriisto ei koske, sekä siinä tapauksessa, että riiston edellytykset eivät testamentintekijän kuolinhetkellä enää täyty.

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos vainaja ei ole tehnyt testamenttia, perilliset perivät hänet lakimääräisen perimisjärjestyksen mukaan. Tällöin noudatetaan periaatetta, jonka mukaan lähempänä perimisjärjestyksessä olevat jälkeläiset syrjäyttävät järjestyksessä kauempana olevat jälkeläiset.

Lakimääräisiä perillisiä ovat vainajan

jälkeläiset, adoptiolapset, huollettavana olevat kumppanin lapset ja heidän jälkeläisensä,

aviopuoliso,

avopuoliso,

virallinen elinkumppani,

epävirallinen elinkumppani,

vanhemmat,

adoptiovanhemmat,

sisarukset ja heidän jälkeläisensä,

isovanhemmat ja heidän jälkeläisensä,

muut sukulaiset ylenevässä polvessa.

Perimyoikeudessa avopuoliso rinnastetaan aviopuolisoon ja avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset ja heidän jälkeläisensä rinnastetaan avioliitossa syntyneisiin lapsiin ja heidän jälkeläisiinsä. Lakimääräiseen perimyksen oikeuttavaksi avioliitoksi katsotaan tilanne, jossa naimattomat nainen ja mies ovat asuneet yhdessä vähintään kolme vuotta tai vähemmän aikaa, jos liitosta on syntynyt yhteinen lapsi, ja joka on päättynyt perittävän kuolemaan. Edellytyksenä on, että avioliiton kelpoisuusehdot täyttyvät.

Perimyoikeudessa virallinen elinkumppani rinnastetaan aviopuolisoon ja lapset, jotka perittävällä on kumppanin ominaisuudessa huollettavanaan, rinnastetaan perittävän omiin lapsiin. Virallinen elinkumppanuus on kahden samaa sukupuolta olevan henkilön liitto, jonka osapuolet ovat rekisteröineet toimivaltaisessa viranomaisessa asiassa annetun lain mukaisesti (*Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola*).

Perimyoikeudessa epävirallinen elinkumppani rinnastetaan avopuolisoon. Epävirallinen elinkumppanuus on kahden samaa sukupuolta olevan henkilön liitto, jota osapuolet eivät ole rekisteröineet toimivaltaisessa viranomaisessa. Edellytyksenä on, että liitto on kestänyt vähintään kolme vuotta ja täyttänyt alusta alkaen elinkumppanuuden kelpoisuusehdot.

Perimysjärjestyksessä ensimmäisenä ovat perittävän jälkeläiset ja aviopuoliso. He saavat yhtä suuren osuuden jäämistöstä. Tässä perimysjärjestyksessä noudatetaan parenteelia: se jäämistön osa, joka olisi mennyt aiemmin kuolleelle lapselle, menee hänen lapsilleen eli vainajan lapsenlapsille (yhtä suuri osa jokaiselle). Jos joku lapsenlapsista on kuollut ennen perittävää, hänelle kuuluva osa menee hänen lapsilleen eli vainajan lapsenlapsenlapsille (yhtä suuri osa jokaiselle). Näin jatketaan, kunnes jälkeläiset on käyty läpi.

Jos vainajalla ei ole lapsia, hänet perivät perimysjärjestyksessä toisella sijalla olevat perilliset eli vanhemmat ja aviopuoliso. Puolet perinnöstä menee vanhemmille ja toinen puoli avio-puolisolle. Jos molemmat vanhemmat ovat kuolleet, aviopuoliso perii kaiken. Jos aviopuoliso on kuollut, vanhemmat perivät kaiken (yhtä suuri osa kummallekin), ja jos toinen vanhemmista on kuollut, hänen perintöosansa menee elossa olevalle vanhemmalle. Jos aviopuoliso on kuollut ja toinen vanhemmista on kuollut tai molemmat vanhemmat ovat kuolleet, perittävän sisarukset ja heidän jälkeläisensä ovat perimysjärjestyksessä toisella sijalla. Tällöin kummallekin vanhemmalle kuuluva perintöosa, mikäli he olisivat eläneet pidempään kuin perittävä, menee heidän lapsilleen (eli vainajan sisaruksille), lapsenlapsilleen, lapsenlapsenlapsilleen ja kaukaisemmilte jälkeläisille niiden sääntöjen mukaisesti, joita sovelletaan tapauksissa, joissa lapset ja muut jälkeläiset perivät vainajan. Jos toinen vanhemmista ja aviopuoliso ovat kuolleet eikä vainajalla ole lapsia, elossa oleva vanhempi perii kuolleelle vanhemmalle kuuluvan perintöosan. Jos toinenkin vanhempi ja aviopuoliso ovat kuolleet, kyseisen vanhemman jälkeläiset perivät osuuden, joka olisi mennyt molemmille vanhemmille.

Vainajan, jolla ei ole jälkeläisiä, aviopuolisoa eikä vanhempia ja jonka vanhemmilla ei ole muita jälkeläisiä, perivät perimysjärjestyksessä kolmannella sijalla olevat henkilöt. Siihen kuuluvat isovanhemmat: puolet perinnöstä menee isänpuoleisille isovanhemmille ja toinen puoli äidinpuoleisille isovanhemmille.

Samaan sukuhaaraan kuuluvat isovanhemmat perivät kumpikin yhtä suuren osan. Jos toinen saman sukuhaaran isovanhemmista on kuollut, hänelle kuuluva perintöosa menee hänen jälkeläisilleen (lapsille, lapsenlapsille ja kaukaisemmilte jälkeläisille) niiden sääntöjen mukaisesti, joita sovelletaan tapauksissa, joissa lapset ja muut jälkeläiset perivät vainajan. Jos saman sukuhaaran molemmat isovanhemmat ovat kuolleet eikä heillä ole jälkeläisiä, heille kuuluva perintöosa menee toisen sukuhaaran isovanhemmille tai heidän jälkeläisilleen.

Vainajan, jolla ei ole jälkeläisiä, vanhempia eikä vanhemmilla jälkeläisiä, aviopuolisoa, isovanhempia eikä isovanhemmilla jälkeläisiä, perivät perimysjärjestyksessä neljännellä sijalla olevat henkilöt. Heitä ovat vainajan isoisovanhemmat. Puolet perinnöstä menee isänpuoleisille isoisovanhemmille (yhtä suuri osa isänpuoleisen isoisän vanhemmille ja isänpuoleisen isoäidin vanhemmille) ja toinen puoli äidinpuoleisille isoisovanhemmille (yhtä suuri osa äidinpuoleisen isoisän vanhemmille ja äidinpuoleisen isoäidin vanhemmille). Jos joku heistä on kuollut, hänelle kuuluva perintöosa menee hänen puolisolleen. Jos molemmat puoliset ovat kuolleet, heille kuuluva perintöosa menee toiselle saman sukuhaaran paris-kunnalle. Jos saman sukuhaaran kaikki isoisovanhemmat ovat kuolleet, heille kuuluva perintöosa menee toisen sukuhaaran isoisovanhemmille.

Jos perimysjärjestyksessä neljännellä sijalle olevia perillisiä ei ole, kaukaisemmat sukulaiset ylenevässä polvessa perivät vainajan isoisovanhempiin sovellettavien perimysääntöjen mukaan.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevassa ensimmäisen asteen menettelyssä on kunnallinen tuomioistuin tai tuomioistuimen valtuuttama notaari.

Kunnallisen tuomioistuimen alueellinen toimivalta perintöasioita koskevassa menettelyssä määräytyy vainajan kotipaikan perusteella (kotipaikka kuolinajankohtana). Kotipaikan puuttuessa toimivalta määräytyy asuinpaikan (paikka, missä valtaosa Kroatiaassa olevasta jäämistöstä sijaitsee) tai sen paikan perusteella, missä vainaja oli kirjoilla. Tuomioistuin antaa perintöasioita koskevan menettelyn notaarin hoidettavaksi. Jos tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvalla alueella toimii useita notaareja, tapaukset jaetaan heille tasapuolisesti notaarien sukunimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta (perintöilmoitus) voi tehdä suullisesti mihin tahansa kunnalliseen tuomioistuimeen, perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille. Vaihtoehtoisesti voi toimittaa perintöilmoituksen sisältävän oikeaksi todistetun asiakirjan perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille.

Perintöilmoitusta ei voi peruuttaa.

Perintöilmoituksen tekeminen ei ole pakollista. Henkilön, joka ei ole tehnyt ilmoitusta perinnöstä luopumisesta, oletetaan haluavan olla perillinen. Vastaavasti henkilö, joka on tehnyt pätevän ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta, ei voi myöhemmin luopua perinnöstä.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen voi tehdä suullisesti perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille. Vaihtoehtoisesti voi toimittaa kyseisen ilmoituksen sisältävän oikeaksi todistetun asiakirjan perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Oikeus lakiosaan syntyy perittävän kuolinhetkellä. Lakiosaperillinen voi tehdä suullisesti ilmoituksen lakiosan vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta mihin tahansa kunnalliseen tuomioistuimeen, perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille. Vaihtoehtoisesti voi toimittaa kyseisen ilmoituksen sisältävän oikeaksi todistetun asiakirjan perintötuomioistuimeen tai menettelystä vastaavalle notaarille.

Oikeus lakiosaan määritetään perintöasioita koskevassa menettelyssä ainoastaan lakiosa-perillisen vaatimuksesta. Jos lakiosaperillinen ei menettelyn kuluessa vaadi hänelle kuuluvaa osuutta, tuomioistuin tai notaari ei ole velvoitettu määrittämään sitä.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Perintöasioita koskeva menettely on riidaton menettely, jonka tarkoituksena on määrittää perilliset, kuolinpesän omaisuus sekä perillisten, testamentinsaajien ja muiden henkilöiden oikeudet.

Perintöasioita koskevasta menettelystä vastaa kunnallinen tuomioistuin tai tuomioistuimen valtuuttama notaari. Kunnallista tuomioistuinta, jolla on alueellinen toimivalta perintöasioita koskevassa menettelyssä, kutsutaan myös perintötuomioistuimeksi. Kunnallisen tuomioistuimen alueellinen toimivalta perintöasioita koskevassa menettelyssä määräytyy vainajan kotipaikan perusteella (kotipaikka kuolinajankohtana). Kotipaikan puuttuessa toimivalta määräytyy asuinpaikan (paikka, missä valtaosa Kroatiassa olevasta jäämistöstä sijaitsee) tai sen paikan perusteella, missä vainaja oli kirjoilla.

Tuomioistuin aloittaa perintöasioita koskevan menettelyn oma-aloitteisesti otettuaan vastaan kuolintodistuksen, otteen kuolemantapausrekisteristä tai vastaavan asiakirjan. Tuomioistuin antaa menettelyn sen toimialueella toimivan notaarin hoidettavaksi, toimittaa tälle kuolin-todistuksen ja asettaa määrääjän menettelyn loppuun saattamiselle. Notaari vastaa menettelystä tuomioistuimen valtuuttamana tuomioistuimen asiaa koskevan päätöksen ja perintölain säännösten mukaisesti. Perintöasioita koskevasta menettelystä vastaa pää-sääntöisesti tuomioistuimen valtuuttama notaari ja vain poikkeustapauksissa tuomioistuin itse.

Tuomioistuimen tuomarin tai neuvonantajan tavoin notaarilla on perintöasioita koskevaa menettelyä tuomioistuimen valtuuttamana hoitaessaan valtuudet toteuttaa kaikki menettelyn edellyttämät toimet ja tehdä kaikki tarvittavat päätökset, ellei perintölaista muuta johdu. Jos osapuolilla on notaarin toimittamassa menettelyssä eriäviä näkemyksiä seikoista, joilla voi olla vaikutusta heidän oikeuksiinsa (esim. perimysoikeuteen tai perinnön suuruuteen), kuolin-pesään tai testamentattuun omaisuuteen, notaarin on palautettava asia tuomioistuimeen, joka tekee päätöksen menettelyn keskeyttämisestä ja kehottaa osapuolia nostamaan yksityis-oikeudellisen tai hallinnollisen kanteen. Jos taas osapuolilla on notaarin toimittamassa menettelyssä eriäviä näkemyksiä seikoista, joilla voi olla vaikutusta testamentilla vahvistettuihin tai muihin oikeuksiin, notaarin on palautettava asia tuomioistuimeen, joka kehottaa osapuolia aloittamaan riita-asiaa koskevan tai hallinnollisen menettelyn mutta ei keskeytä menettelyä. Tietyissä laissa säädettyissä tapauksissa (päättös perinnön erottamisesta perillisen omaisuudesta; päätös sellaisten kanssaperillisten oikeuksista, jotka ovat eläneet tai ansainneet liitossa vainajan kanssa; päätös koti-irtaimiston jakamisesta) notaari voi tehdä päätöksiä ainoastaan kaikkien menettelyn osapuolten suostumuksella. Muussa tapauksessa hänen on palautettava asia tuomioistuimeen. Tuomioistuin, joka on antanut perintöasioita koskevan menettelyn notaarin hoidettavaksi, valvoo kyseisen notaarin työtä koko ajan.

Kuuleminen on olennainen osa perintöasioita koskevaa menettelyä; kuulemistilaisuuksia voi olla useampia.

Kuulemista ei järjestetä, jos vainajalla ei ole omaisuutta tai häneltä on jäänyt vain irtainta omaisuutta ja siihen rinnastettavia oikeuksia, eikä yksikään perillinen vaadi perintöasioita koskevan menettelyn aloittamista.

Kutsu kuulemiseen lähetetään asianosaisille (perilliset, testamentinsaajat ja muut henkilöt, joilla on jäämistöön kohdistuvia oikeuksia), henkilöille, joilla on laillisia perintövaatimuksia (jos vainajalla on testamentti), testamentin toimeenpanijalle (jos sellainen on nimetty) ja muille asianomaisille. Kutsussa tuomioistuin tai notaari ilmoittaa menettelyn aloittamisesta ja siitä, onko sille/hänelle esitetty testamentti. Kutsun vastaanottajia pyydetään viipymättä esittämään joko kirjallinen testamentti tai todiste suullisesta testamentista, mikäli heillä on sellainen halussaan, taikka nimeämään suullisen testamentin todistajat. Kutsun saajille kerrotaan, että he voivat antaa ilmoituksen perinnöstä luopumisesta joko suullisesti kuulemisen aikana tai oikeaksi todistetulla asiakirjalla ennen kuin päätös perintöasiassa on tehty ensimmäisessä oikeusasteessa. Jos he eivät saavu kuulemiseen tai anna tällaista ilmoitusta, heidän katsotaan ottavan perinnön vastaan.

Kuulemisessa keskustellaan kaikista menettelyssä päätöksenteon kannalta merkittävistä asioista, kuten oikeudesta perintöön, perintöosien suuruudesta ja testamenttisaantoon liittyvistä oikeuksista. Tuomioistuin tai notaari perustaa päätöksensä kuulemisen tuloksiin. Sillä/hänellä on valtuudet vahvistaa tietoja, joita menettelyn osapuolet eivät ole esittäneet, ja esittää todisteita, joita osapuolet eivät ole toimittaneet, jos se/hän pitää kyseisiä tietoja ja todisteita päätöksen kannalta olennaisina. Yleensä tuomioistuin tai notaari päättää oikeuksista annettuaan asianomaisille ensin mahdollisuuden antaa tarvittavat ilmoitukset. Päätöksen sellaisten henkilöiden oikeuksista, jotka on asianmukaisesti kutsuttu kuulemiseen mutta eivät ole siihen osallistuneet, tuomioistuin /notaari tekee käytettävissä olevien tietojen perusteella ottaen huomioon kyseisten henkilöiden ilmoitukset, jotka on toimitettava tuomioistuimelle/notaarille ennen päätöksentekoa.

Perintöilmoituksella perinnönsaaja joko vastaanottaa perinnön tai luopuu siitä. Kuka tahansa voi tehdä perintöilmoituksen, mutta se ei ole pakollista.

Henkilön, joka ei ole tehnyt ilmoitusta perinnöstä luopumisesta, katsotaan haluavan periä. Vastaavasti henkilö, joka on tehnyt pätevän ilmoituksen perinnön vastaanottamisesta, ei voi myöhemmin luopua perinnöstä. Tuomioistuin tai notaari ei vaadi keneltäkään perintöilmoituksen tekemistä, mutta halutessaan perillinen voi tehdä sen joko suullisesti perintötuomioistuimelle, menettelystä vastaavalle notaarille tai mille tahansa kunnalliselle tuomioistuimelle tai kirjallisesti esittämällä perintötuomioistuimelle tai menettelystä vastaavalle notaarille perintöilmoituksen sisältävän oikeaksi todistetun asiakirjan. Perinnöstä luopumista koskevaa ilmoitusta tehtäessä tuomioistuimen tai notaarin on kerrottava tekijälle ilmoituksen seurauksista eli siitä, että tämä voi luopua perinnöstä vain omilla nimissään tai omilla ja jälkeläistensä nimissä.

Tuomioistuin keskeyttää perintöasioita koskevan menettelyn ja kehottaa osapuolia nostamaan yksityisoikeudellisen tai hallinnollisen kanteen, jos he riitauttavat seikat, joilla on vaikutusta heidän oikeuksiinsa, kuolinpesään tai testamentattuun omaisuuteen. Tuomioistuin kehottaa osapuolta, jonka oikeuksia se pitää vähemmän uskottavina, nostamaan kanteen. Vastaavasti tilanteessa, jossa osapuolilla on eriäviä näkemyksiä seikoista, joilla on vaikutusta testamentilla vahvistettuihin tai muihin oikeuksiin, tuomioistuin kehottaa osapuolia nostamaan kanteen mutta ei keskeytä perintöasioita koskevaa menettelyä.

Perintöasioita koskevan menettelyn päätteeksi tuomioistuin tai notaari tekee asiassa päätöksen. Koska perimys tulee Kroatiaissa voimaan suoraan lain nojalla (*ipso iure*) perittävän kuolinhetkellä, perintöpäätös on luonteeltaan toteava. Päätöksessä nimetään henkilöt, joista on tullut perillisiä perittävän kuolinhetkellä, ja määritellään muiden henkilöiden oikeudet. Päätös, jonka sisällöstä säädetään perintölailla, sisältää seuraavat tiedot: perittävä (suku- ja etunimi, henkilötunnus, toisen vanhemman nimi, syntymäaika, kansalaisuus ja avioliitto edeltänyt sukunimi, jos henkilö oli kuollessaan avioliitossa); kuolinpesä (kiinteä omaisuus ja sitä koskevat kiinteistörekisterin tiedot; irtain omaisuus ja muut oikeudet, jotka tuomioistuin on katsonut osaksi perintöä); perilliset (suku- ja etunimi, henkilötunnus, kotipaikka, suhde perittävään, onko kyseessä lakimääräinen perillinen vai testamenttiperillinen, ja jos perillisiä on useampi, kunkin perillisen perintöosa); perillisen oikeuksia koskevat rajoitukset tai rasitukset (sovelletaanko perimysoikeuteen jotakin ehtoa, aikarajoitusta tai ohjetta ja miten ja kenen hyväksi); henkilöt, joilla on oikeus testamenttisaantoon tai muuhun perintösaantoon (suku- ja etunimi, henkilötunnus ja kotipaikka), ja saannon tarkka kuvaus. Perintöpäätös toimitetaan kaikille perillisille ja testamentinsaajille sekä henkilöille, jotka ovat perintöasioita koskevan menettelyn aikana vedonneet oikeuksiinsa. Lainvoiman saatuaan päätös toimitetaan myös toimivaltaiselle veriviranomaiselle. Perintöpäätöksessä tuomari tai notaari ilmoittaa, että lainvoimaisen päätöksen sisältämät asiaankuuluvat tiedot on vietävä kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain mukaisesti ja että tuomioistuimen, notaarin tai näiden määräyksestä kolmannen henkilön säilytettävänä ollut irtain omaisuus luovutetaan valtuutetuille henkilöille.

Tuomioistuin tai notaari voi ennen perintöpäätöksen tekemistä tehdä testamentinsaajan pyynnöstä erillisen päätöksen testamenttisaannosta edellyttäen, että perilliset eivät ole riitautaneet sitä. Jos kuolinpesä on vain osittain riidaton, perinnöstä voidaan tehdä osittainen päätös, jossa vahvistetaan perilliset ja testamentinsaajat sekä se osa kuolinpesää, jota ei ole riitautettu.

Tuomioistuimen valtuuttaman notaarin perintöasiassa tekemään päätökseen voi hakea muutosta. Muutoshakemus toimitetaan notaarille kahdeksan päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi osapuolille, ja notaarin on toimitettava hakemus ja asiakirja-aineisto viipymättä toimivaltaiselle kunnalliselle tuomioistuimelle. Päätöksen muutoksenhakuasiassa tekee yksi ainoa tuomari. Tuomioistuin hylkää hakemukset, jotka on toimitettu määräajan umpeuduttua, jotka ovat epätodellisia tai joilta puuttuu käsiteltäväksi ottamisen edellytykset. Tehdessään päätöstä hakemuksesta, jolla haetaan muutosta notaarin tekemään päätökseen, tuomioistuin voi pitää päätöksen voimassa tai kumota sen kokonaan tai osittain. Jos päätös kumotaan (kokonaan tai osittain), tuomioistuin antaa itse ratkaisun päätöksen kumotusta osasta. Notaarin päätöksen kokonaan tai osittain kumoavasta tuomioistuimen päätöksestä ei voi valittaa. Muutoksenhakuasiassa tehty päätös annetaan tiedoksi osapuolille ja notaarille.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perintöasiassa tekemään päätökseen voi hakea muutosta, ellei perintölaista muuta johdu. Muutosta on haettava 15 päivän kuluessa ensimmäisen oikeusasteen päätöksen tiedoksiannosta. Hakemus toimitetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, joka voi käsitellä riitautetun päätöksen uudestaan ja antaa uuden päätöksen edellyttäen, että hakemus on tehty määräajassa ja että uusi päätös ei loukkaa muiden henkilöiden päätökseen perustuvia oikeuksia. Jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei käsittele päätöstä uudelleen, se lähettää muutoshakemuksen toisen asteen tuomioistuimeen riippumatta siitä, onko hakemus tehty määräajassa. Yleensä toisen asteen tuomioistuin käsittelee vain määräajassa toimitetut muutoshakemukset, mutta se voi ottaa käsiteltäväksi myös määräajan umpeuduttua toimitetun hakemuksen, kunhan riitautettuun päätökseen perustuvia muiden henkilöiden oikeuksia ei loukata.

Ylimääräiset muutoksenhakukeinot eivät ole sallittuja perintöasioita koskevassa menettelyssä.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Lakimääräiseksi tai testamenttiperilliseksi tulo tapahtuu lain nojalla perittävän kuolinhetkellä. Tuolloin perillinen saa perimysoikeuden ja vainajan jäämistö siirtyy lain nojalla hänelle, jolloin siitä tulee hänen perintönsä. Perinnön vastaanottamista koskevaa ilmoitusta ei vaadita. Perillisellä, joka ei halua perintöä, on oikeus luopua siitä ennen kuin päätös perintöasiassa on tehty ensimmäisessä oikeusasteessa.

Oikeus testamenttisaantoon syntyy sekin perittävän kuolinhetkellä.

Perintöasioita koskeva menettely, jossa määritetään vainajan perilliset, kuolinpesä sekä muut perillisille, testamentinsaajille ja muille henkilöille tulevat oikeudet, on kuvattu kysymykseen 6 annetussa vastauksessa.

8 Ovatto perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perilliset, jotka eivät ole luopuneet perinnöstä, ovat yhteisesti vastuussa perittävän veloista kukin oman perintöosuutensa arvoon asti.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteistörekisteriin merkitsemistä varten on toimitettava seuraavat asiakirjat sen kunnallisen tuomioistuimen kiinteistörekisteriosastolle, jonka toimialueella kiinteä omaisuus sijaitsee:

rekisteriin merkintää koskeva hakemus;

omistusoikeuden siirtävä asiakirja (eli omistusoikeuden oikeusperusta – myynti–sopimus, lahjoitusilmoitus, elatusapusopimus, perintöpäätös tms.) tai sen oikeaksi todistettu jäljennös;

todistus siirron saajan kansalaisuudesta (oikeaksi todistettu jäljennös passista tms.) tai todistus oikeussubjektin asemasta (ote yrityrekisteristä), jos siirron saaja on ulko–mainen oikeushenkilö;

valtakirja tai sen oikeaksi todistettu jäljennös, jos hakijalla on laillinen edustaja;

jos ulkomailla olevalla hakijalla ei ole laillista edustajaa, hänen on nimettävä itselleen Kroatiaissa asuva laillinen edustaja asiakirjojen vastaanottamista varten; maksutositte oikeudenkäyntikuluista (200 kunaa, otsake nro 16) ja leimaverosta (50 kunaa, otsake nro 15) oikeudenkäyntikuluista annetun lain (*Zakon o sudskim pristojbama*) mukaisesti (virallisen lehden nrot 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12 ja 157/13).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Kroatian lain mukaan jäämistölle ei ole pakko nimittää hoitajaa. Tämä johtuu siitä, että perimyksen alkaessa (eli silloin, kun perittävä kuolee tai julistetaan kuolleeksi) jäämistö siirtyy lain nojalla perillisille.

Lain mukaan perintötuomioistuin voi kuitenkin tietyissä tapauksissa nimittää jäämistölle väliaikaisen hoitajan. Näin toimitaan silloin, kun perilliset eivät ole tiedossa, perillisten olinpaikka ei ole tiedossa tai heihin ei muista syistä saada yhteyttä, sekä tarvittaessa muissa tilanteissa. Väliaikaisella jäämistön hoitajalla on valtuudet esiintyä oikeudessa kantajana tai vastaajana taikka periä tai maksaa velkoja perillisten nimissä sekä edustaa perillisiä. Tuomioistuin voi tarvittaessa antaa jäämistön hoitajalle erityisiä oikeuksia ja velvollisuuksia. Se voi myös nimetä hoitajan jäämistölle, joka on vainajan velkojen pyynnöstä erotettu perillisten omaisuudesta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perilliset hallinnoivat jäämistöä lukuun ottamatta sen sitä osaa, joka on uskottu testamentin toimeenpanijalle tai jäämistön hoitajalle.

Testamentintekijä voi nimetä testamentissa yhden tai useamman testamentin toimeenpanijan. Testamentin toimeenpanijaksi nimetyt henkilöt ei ole pakko ottaa tehtävää hoitaakseen. Toimeenpanijan tehtävät määritellään testamentissa. Jos testamentintekijän antamista ohjeista ei muuta johdu, testamentin toimeenpanija

hoitaa kuolinpesää ja toteuttaa sen säilyttämiseksi tarvittavat toimet perillisten nimissä ja lukuun,

hallinnoi kuolinpesää,

toteuttaa perillisten nimissä ja lukuun tarvittavat toimet velkojen ja testamenttisaantojen maksamiseksi.

Toimeenpanijan tehtävänä on myös huolehtia siitä, että testamentti pannaan toimeen sen tekijän tahdon mukaisesti.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Kroatian laissa jäämistölle ei yleensä nimitä hoitajaa. Tämä johtuu siitä, että perimyksen alkaessa (eli silloin, kun perittävä kuolee tai julistetaan kuolleeksi) jäämistö siirtyy lain nojalla perillisille. Perillisellä on hallinta- ja käyttöoikeus koko kuolinpesään. Jos perillisiä on useampi, heillä kaikilla on yhteisomistajina hallinta- ja käyttöoikeus koko kuolinpesään, kunnes päätös kunkin perillisen perintöosasta on tehty. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista kuolinpesän osaa, joka on uskottu testamentin toimeenpanijan tai jäämistön hoitajan hallintaan.

Sen jälkeen kun päätös kunkin perillisen perintöosasta on saanut lainvoiman ja siihen asti kun pesä on selvitetty, perillisillä on yhdessä hallinta- ja käyttöoikeus yhteiseen omaisuuteen asiassa sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista kuolinpesän osaa, joka on uskottu testamentin toimeenpanijan tai jäämistön hoitajan hallintaan.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Jos testamentille on nimetty toimeenpanija, tuomioistuin antaa hänelle tämän pyynnöstä viipymättä todistuksen toimeenpanijan asemasta ja valtuuksista. Todistuksen mukaan toimeenpanijan lausuntoihin on suhtauduttava ikään kuin ne olisivat testamentintekijän lausuntoja. Henkilö, joka on hyvässä uskossa toiminut tuomioistuimen todistuksella testamentin toimeenpanijaksi esittäytyneen henkilön lausuntojen mukaisesti, ei ole vastuussa perillisille mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta. Jos tuomioistuin erottaa testamentin toimeenpanijan, tämän on viipymättä palautettava tuomioistuimelle asemaansa ja valtuuksiaan koskeva todistus. Muussa tapauksessa hän on vastuussa mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta.

Perintöasioita koskevan menettelyn päätteeksi asiassa annetaan päätös. Päätöksessä nimitään henkilöt, joista on tullut perillisiä perittävän kuolinhetkellä, ja määritellään muiden henkilöiden oikeudet. Koska Kroatiassa perilliseksi tullaan lain nojalla, perillis(t)en määrittämisessä ei ole kysymys perimysoikeuden tai itse perinnön saamisesta (koska molemmat tapahtuivat jo perittävän kuolinhetkellä). Tarkoituksena on ainoastaan mahdollistaa perinnöstä johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien täytäntöönpano ja helpottaa sitä.

Lainvoimaisella perintöpäätöksellä vahvistetaan kuolinpesän omaisuus, perilliset, kunkin perillisen perintöosuus, perimysoikeuteen mahdollisesti kohdistuvat rajoitukset ja rasitukset ja niiden vaikutukset sekä mahdolliset oikeudet testamentisaantoihin.

Lainvoimaisen perintöpäätöksen sisällön voi riitauttaa henkilö, jota päätöksen lainvoimaisuus ei perintölain nojalla sido. Tämä tapahtuu nostamalla siviilikanne niitä henkilöitä vastaan, joille aiheutuu etua sellaisen seikan perusteella, jonka todenperäisyyden kantaja kiistää.

Lainvoimainen perintöpäätös ei sido henkilöä, joka vetoaa oikeuteensa johonkin sellaiseen, joka on vahvistettu osaksi kuolinpesää, jos henkilö ei ole osallistunut perinnöstä järjestettyyn kuulemiseen osapuolena eikä häntä ole siihen henkilökohtaisesti ja asianmukaisesti kutsuttu. Päätös ei myöskään sido henkilöä, joka vetoaa perimysoikeuteen testamentin tai lain nojalla tai testamentisaantoa koskevaan oikeuteen, jos henkilö ei ole osallistunut perinnöstä järjestettyyn kuulemiseen osapuolena eikä häntä ole siihen henkilökohtaisesti ja asianmukaisesti kutsuttu.

Lainvoimainen päätös ei poikkeuksellisesti sido henkilöitä, jotka ovat osallistuneet perinnöstä järjestettyyn kuulemiseen osapuolena ja jotka on siihen asianmukaisesti kutsuttu, sellaisten oikeuksien osalta, jotka he saavat mahdollisesti myöhemmin löydetyn testamentin nojalla tai jotka vahvistetaan yksityisoikeudellisessa tai hallinnollisen kanteen (jonka vireillepanoa on heille suositeltu) käsittelyssä, sen jälkeen kun perintöasiaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Edellytyksenä tällöin on, että ehdot riita-asian uudelleen käsittelemiselle täyttyvät.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 14/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.